

Quale domici-
lium Natura
cerebro para-
rit.

Caluaria cur
non solido osse
constet.

Suturae ut
sunt.

Naturalis fi-
gura capitis
futuræ.

Coronalis su-
tura.

Λ litteram refe-
rens.

Sagittalis, et
uarius ipsius
ductus.

Præterea capi-
ta a mulierum
non perpetuo
uariare.

7 Caput. lib. 3.
Histor. ani-
malium, c. 2.
de Partib. ani-
malium.

Lib. 2. cap. 7.
de Hist. ani-
malium.

EREBRVM rationis sedem (quæ instar reginæ in altissimo corporis
sita, duabus cōcupiscibilibus animis dominatur ac præest) tuto quodam
munimento custodiri magnopere expedit. Quocirca etiam prouidus re-
rum Opifex, non soli cuti carnosæq; partibus ut in abdomine, aut per in-
terualla à se inuicem remotis ossibus ut in thorace, cerebri commisit cu-
stodiam, sed undique os ipsi instar galeæ circumposuit. Verum quum ca-
put tecum quoddam domus calidæ referat, fumida uaporosaq; subie-
ctarum partium recrementa, quæcunque sursum conscendunt, excipiens, atque huius gratia
copiosiore euacuatione caput ipsum egeat, galeam cerebro inductam non omni ex parte soli-
dam, sed^a cauernosam^b, futurisq; intertextam sagax rerum Parens efformauit, non quidem
spongiam modo tenuibus inæqualibusq; foraminibus, uelut quibusdam cauernulis, utrinque
os perforans: at utraque parte^c cauernulas^d, intus^e ac foris scilicet, in lacum & densam ossis
squamam desinare uoluit, quod illic occurrere erant duræ cerebri membranæ, hic autem
membranæ quæ caluariam ambiens, nuncupatur. Si enim tota caluariæ substan-
tia seruaretur fistulosa, & cauernulæ nullo obducerentur cortice, ea substantia sua asperitate
uicina raderet uulneraretq;. Dein si prorsus spongiola fistulosaq; foret, nullo donaretur ro-
bore, ac pumicis ritu fragilis atque infirma esset. Verum uidebitur fortasse alicui, caluariæ os
inter duas squamas frustra fistulosum & cauernosum esse: quum ipsius futuræ propter illa-
rum copiam & magnitudinem ab aliquo ad transpirationem iuuari nihil indigeant. Si itaque
huius iudicio uniuersa caluaria simul tenuis & densa solidaq; fuisset, nihil sanè tutior hac
ratione redderetur subiacentium organorum constructio. quandoquidem quæ ossa uulne-
rant, intro promptè ob uia breuitatem penetrare possent. Si uero caluaria sine omni cauernu-
larum specie simul crassa densaq; crearetur, homini onus haud secus præberet, quàm si obli-
gata capiti sarcina nunquam remitteretur. Reliquum igitur erat tertium, scilicet neque tenue
neque densum, solidum uel, sed crassum, rarumq;, ac cauernosum caluariæ os fabricari. Ita
enim neque grauaturum erat, neq; uia in cerebrum breuis ipsum percutientibus futurum. Cæ-
terum caluaria non ad excrementorum tantum transpirationem futuris indiguit, sed conduce-
bat ex multis ossibus ipsam compingi, ut si quando percussa rumpatur, ipsius rupturæ in totam
caluariam ueluti per fictile uas, non procedat, sed detineantur, & in illis sedibus cessent, in qui-
bus ipsum quoque os futuris terminatum desinit. Quinetiam cerebri uentriculos, aliq; non
nulla in cerebro corpora, ne cōcidant, distendi ac eleuari oportuit: id quod optime futurarum
perficitur beneficio. Duræ siquidem membranæ cerebrum conuestientis^f fibras, unā cum ua-
forum quorundam sinibus futuras transeuntes, in membranam extrinsecus caluariam succin-
gentem explicari, atque ita cerebrum cur minus in se collabatur sustinere, septimo libro osten-
demus. Atque huius potissimum usus ratione, iustissima caluariæ futurarum cernitur distribu-
tio, nimirum ut sustinendæ in cerebro partes accuratè subleuentur. Quod enim oblongum ce-
rebriq; modo rotundum est, non aptius quàm transuersis, & alijs secundum longitudinem
ductis apprehensionibus attollitur. Naturalis nanque capitis figura primum tres futuras obri-
net: duas quidem transuersas, quarum^g altera in sincipite est, in occipitio^h altera: tertia à me-
dio posterioris, seu eius quæ in occipitio consistit, per capitis longitudinem ad medium usque
anterioris extenditur. Anteriorem coronalem uocant, quandoquidem coronæ potissimum in
ea capitis parte collocantur: posteriorem à Græcæ litteræ Λ imagine, λυβελοςδὲ nominant:
tertia per uerticem capitisq; longitudinem procedens, ὀβελία Græcis nuncupatur, quod ue-
ru sagittæ uel instar rectæ incedit, unde etiam à uirgæ ductu ὀβελοςδὲ fuit appellata. Hæc in-
terdum perⁱ frontis mediū ad nasi usque summum non adeo insigni atque in ipso uertice com-
plexu, aut exquisita adeo futuræ compage prorepat. Arque id nonnulli uiris omnibus, alij au-
tem mulieribus peculiare esse falso contendunt: quum rarissimè in uiris, atque adhuc multo ra-
rius, aut uix unquam in mulieribus id accidere, non obiter animaduertemus. Et hoc uel inde
conijcias, quod ex uiginti quæ in cimiterijs occurrunt caluarijs, uix unam, cui frontis os diui-
datur, reperias: neque ulla, etsi secus tradiderit Aristoteles, in futurarum enarratione prorsus
aberrans, uiris ac mulieribus hac in parte uidetur differentia. Cæterum quadrupedibus à po-
steriore futura Λ referenti, sagittalis futura ad superciliorū usq; mediū protenditur: id quod
canum caluariæ, equorū, boum, & id genus animalū manifestè attestatur. Non enim audien-
dus est Aristoteles, qui canibus continuā, nullisq; futuris distinctam ascribit caluariā, quū com-
memoratas hæcenas futuras, & quæ hoc toto Capite enumerabuntur ferè omnes, canum
caluariæ eleganter exprimant. Non desunt etiam, qui infantibus hanc futuram per medium oc-
cipitij ossis ad^m foramen usq; dorsali medullæ uiam porrigens descendere, totumq; occipitij os
diuidere

diuidere asserat: quod sanè & nos quoque obseruauimus, uerum potius ea diuisio adⁿ ὀβελίον
coalitumq;, quàm ad futuræ speciem referenda est. quoniam hæc cartilaginis beneficio in pue-
ris perficitur, in ætate autem prouectioribus nullum eius diuisionis rudimentum occurrit. Vn-
de etiam eiusmodi diuisionis ratio non hic in futurarum sermone, sed in occipitij ossis descri-
ptione enarranda uenit. Quod autem Herodotus, ac præter illum plerique etiam alij in Persia
caluarias reperiri scribunt, nullis prorsus futuris interstinctas, ipse Aristoteles suo tempore
uiri caluariam absque futuris repertam tradit, nequiquam miror: quum ualde senum caluariæ
nobis futurarum situm duntaxat, idq; per quam obscure etiā referant, nulla interim futuræ ima-
ginis conspicua. Neque profecto mirum est senibus futuras con crescere, siquidem illis uerte-
bras uniri cōnasci cernimus, & ossium quoque supercilia processusq; ita ex crescere ipsis ani-
maduertimus, ut cōsuetis motibus illorum ossa agi nequeant. Nam & si nunquam senum ossa
à iuuenum ossibus, & puerorum rursus à iuuenum uariare cognouissim, in postrema Bono-
nienti Anatome id sanè didicissim, ubi præter quamplurima ossa, iam nati pueruli ossa, & no-
nagenarij senis, & mediæ ætatis hominum ossa in scholis sedulo à medicis candidatis adfere-
bantur, quum Galeni librum de Ossibus antè musculorū sectionem istic enarrarem. Quando
enim permulti effractis monumentis, atque ex xenodochijs conquisitis corporibus ossa ad in-
spectionem sibi parabant, facile accidit ut alius in senis, alius in pueri, ac rursus alius in huius il-
liusq; ætatis hominum ossa inciderent, atque in scholas deportarent. Tunc itaque (ut ad fere-
uertur oratio) in puerulorum ossibus omnia esse læuia, disuncta, mollia, pleraque cartilagi-
nea, & processus minimum prominere, & quamplurima quæ in adultis unius ossis loco ha-
bentur, in illis ex pluribus cōstrui expendimus: quæ in singulis ossibus fracturarum, luxatio-
num, distorsionum, & plicationum gratia, sermoni addere haud grauabor. Quanti enim mo-
menti sit hæc nouissimè, abunde intelligunt, tum qui ueræ medicinæ studiosi Hippocratis libros
euoluerunt: tum qui appēdices in pueris ab ossibus sæpius quàm articulos luxari, quotidiana
experientia didicere, ac ab ineunte ætate luxatos, aut aliter in ossibus affectos, aliquando sectio-
ni accommodarunt. Cæterum iam tres futuras ut frequentius in naturali capitis figura obuie-
sunt recensimus. quæ caluaria in latus cubante, litteræ H, aut potius n exprimitur. In capitum
autem formis à naturali structura euariantibus, futuræ ad hunc modū se habent. Vbi anterior
capitis eminentia perit, futura coronalis aboletur, seruata ea quæ Λ exprimit, unā cum sagittali,
quæ tunc ad mediū usq; superciliorum porrigitur. At posteriori eminentia deficiente, futura Λ
referens deperditur, manente coronali, & sagittali interim per occipitij mediū ad caluariæ usq;
basim ducta. Quapropter si hanc capitis figuram occipitio inniti sinxeris, utraq; remanentium
futurarum effigies T litteræ similis erit: quemadmodum & primæ quoque figuræ non natu-
ralis, futura T referunt, quum illa fronti innititur. Anteriori uero posterioriq; eminentia si-
mul cōcidentibus, bine quæ tunc uidentur futuræ ad rectos angulos se inuicem intersecantes,
X litteram repræsentat. Altera nanque transuersa ab unius auris regione ad alterius auris regio-
nem per mediū caput deducitur. Altera autem à^o foramine in occipitis ossis dorsalis medullæ
gratia inciso, per capitis longitudinem ad summum usque nasi pertingit, illius ritu quam sagit-
talem uulgo dicimus. Hæc siquidem semper in tribus prioribus capitis figuris à naturali dis-
crepantibus seruatur. Reliquæ autem duæ cum totius capitis figura uariè intercedunt. Quinta ca-
pitis figura, ut prorsus naturali est contraria, sic quoque omnino pugnantibus cum ipsa futuras
exigit. Transuersæ enim seu coronalis, & illa quæ Λ refert, secundum capitis procedunt lon-
gitudinem, recta interim seu sagittali transuersim lata. Verum nunc & ad reliquas capitis
commisuras sermonem dirigamus. Suntq; primum duæ à sagittali futura quodammodo æque
distantes lineæ, per capitis longitudinem una utrinque supra aures porrectæ. His^o principium
ab humillima futuræ Λ imitantis sede pendet, qua hæc propter occipitij inferiora uix amplius
futuræ effigiem egregiè refert. Hinc nonnihil præfentes lineæ rectæ quodammodo feruntur,
& h^o mox sursum ascendentes, instar semicirculi quodammodo ad coronalis futuræ terminum
perrepunt. Hæc maxima ex parte constant duobus ossibus mutuo sibi incumbentibus, conne-
xisq; non per futuram quidem, sed paulatimⁱ uerticis os descendens, instar squamæ attenua-
tur, atque in^j os infra ab auribus ascendēs, similiterq; in squamam attenuatum subintrat: utrisq;
ossibus quæ inuicem compinguntur, asperitatem quandam mutuam nanciscuntibus. Vnde
etiam neque Hippocrates, neque aliquis eorum qui accuratè corporis fabricam expenderunt,
futurarum nomine eas dignatus est, sed à squamæ similitudine dissectionū periti eas λεγόμενα
πρωτοκλήματα, hoc est squamosas cōglutinationes appellarunt. Non enim propter falsa quo-
rundam dogmata arbitrandum est, has cōglutinationes minus quàm tres futuras prius enar-
ratas, in caluariæ amplitudine qua cerebrum reponitur apparere, ob idq; futurarum nomine
C 2 nequiquam

Senum, iuue-
num, et puero-
rum ossa inui-
cem uariare.

Non natura-
lium capitis fi-
gurarum su-
tura.

Squamæ
temporum
cōmissuræ.

Suturas capi-
tis etiam in in-
terna calua-
rie sede con-
spici.